

MINNISBLAÐ

SKJALALYKILL

2107-006-MIN-006-V01

DAGS.

25.08.2017

SENDANDI

Birta K. Helgadóttir, EFLA

VERKHEITI

Vindorka og vatnsafl

VERKKAUPI

Hús og skipulag/Snæfellsbær

DREIFING

Hildigunnur Haraldsdóttir (Hús og skipulag)

MÁLEFNI

Samantekt á helstu upplýsingum og umfangi mögulegra vindorkukosta í aðalskipulagi Snæfellsbæjar, auk stuttrar umfjöllunar um örvirkjanir (í vindorku) og viðmið/forsendur fyrir forgangsvali staða.

Samantekt á umfangi vindorkukosta í aðalskipulagi Snæfellsbæjar

Að beiðni Hildigunnar hjá Húsi og skipulagi og í samræmi við athugasemdir frá Skipulagsstofnun vegna tillögu að aðalskipulagi Snæfellsbæjar hafa helstu upplýsingar um vindorkunýtingu á iðnaðarsvæðum innan sveitarfélagsins verið teknar saman í neðangreinda töflu. Tilgangurinn er að útskýra betur umfang þeirrar greiningar sem unnin var fyrir svæðin fjögur og sýna að einungis er um tillögur að ræða en ekki staðfesta virkjanakosti sem fyrir liggur að hrinda í framkvæmd. Mikilvægt er að halda því til haga að tillögurnar sem hér eru teknar saman og hafa áður verið skilgreindar í fylgiskjöllum með aðalskipulagi þarf með öllu að skoða nánar ef áhugi er fyrir hendi og gera það lögum samkvæmt með tilliti til umhverfis og samfélags.

TAFLA 1 Töflutexti.

SVÆÐI	LÝSING	FJÖLDI VINDMYLLA [STK]	UPPSETT AFL [MW]	HÆÐ VINDMYLLU [M]	STÆRÐ SVÆÐIS [KM ²]
I – 1a	Vestan við Gufuskála	9/4	8,1/3,0	55/74,5	0,20
I – 1b	Við Gufuskála	3/1	2,7/3,0	55/74,5	0,07
I – 1c	Milli Hellissands og Rífs	11/4	9,9/12,0	55/74,5	0,64
I – 1 dreifbýli	Elliði	13/6	11,7/5,4	55	Ca. 1,3*

*Stærð svæðisins við Elliða er nær yfir allt landssvæðið sem skilgreint er sem „fyrirhugað svæði“ í fylgiriti. Hér hefur stærð vatnsverndarsvæða ekki verið dregin frá en tekið skal fram að vindmyllum var þó stillt upp utan þeirra.

Forsendur og viðmið fyrir forgangsvali staða

Hér hefur verið tekin saman stutt og hnitmiðuð umfjöllun um æskilegar forsendur og viðmið fyrir helstu áhrifapætti tengda virkjun vindorku. Það er mikilvægt að átta sig á því hverjir þessir þættir sem hafa þarf í huga í vindorkuverkefnum og þá sérstaklega í undirbúningsfasa verkefna, m.t.t. sveitarfélagsins og samfélagsins í heild. Þessum áhrifapáttum var skipt niður eftir áherslupáttum í umhverfi, samfélag, hagræna þætti og innviði/tæknilega þætti. Hér að neðan eru þeir skilgreindir ásamt því hvaða forsendur þarf að skoða og einstaka viðmið sett fram.

1. Umhverfi

Greina þarf mögulega áhrifapætti og aðferðir til að meta þá sem og viðmið sem fara á eftir s.s. nálægð við byggð, ásynd, hljóðvistarmörk, skuggaflökt og mögulega þar sem við á erlend viðmið. Meta þarf þættina út frá mismunandi stærðum og fjölda vindmylla. Áhrifasvæði skal skilgreint þar sem verulegra áhrifa gætir. Almennt er metið að í 20-25 km fjarlægð séu áhrif orðin óveruleg. Því er hægt að skilgreina ramma áhrifasvæðis innan 20 km radíusar frá ystu vindmyllum í vindmyllugarði.

Framkvæmdasvæði skal skilgreint sem það svæði þar sem vindmyllur rísa, (hámarkshæð (x1,7) út frá mannvirki) undirstöður, viðhaldsvegir, spennistöðvar og annað sem tengist rekstri vindmylla.

Skuggaflökt skal ekki vera meira en 10 klst./ári í þéttbýli eða við híbýli manna skv. skoskum viðmiðum.

Viðmið vegna hljóðvistar skulu standast kröfu í reglugerð nr. 724/2008 um hávaða. Einnig er lagt til að erlend viðmið séu höfð til hliðsjónar, t.d. frá Danmörku.

Ásynd og samspils landslags og vindmylla er einn mikilvægasti áhrifapátturinn til að skoða og er mikilvægt að nákvæm greining á þessum þáttum fari fram. Þekkt viðmið frá Skotlandi eru t.d. að vindmyllugarðar séu í a.m.k. 2 km fjarlægð frá þéttbýli. Aukinheldur er ekki ráðlagt að fara upp fyrir 150 metra hæð yfir yfirborði jarðar með vindmyllur þar sem mannvirkin eru þá komin inn fyrir lögsögu flugumferðar.

Algennt er að flokka svæði eftir náttúruverndargildi þeirra og er talað um takmarkaða notkun á svæðum þar sem talið er að nýting vindorku geti rýrt verndargildi svæðanna. Þennan þátt þarf að meta sérstaklega í hverju verkefni fyrir sig. Annar algengur þáttur í umhverfinu sem skiptir miklu máli við staðarval er landslagið, einkenni þess og virði, hvernig vindmyllur falla inn í landslagið og hvaða áhrif þær geta haft til framtíðar. Skoða þarf landslagsheildir út frá þessu og hafa Skotar til að mynda þróað með sér mjög góðar aðferðir og verklag til þess.

2. Samfélag

Meta þarf áhrif nýtingar vindorku á samfélagið. Leiðir til þess eru t.d. virkt samráð frá fyrstu stigum til að meta viðhorf hagsmunaaðila og almennings til vindorku á þeim svæðum sem koma til greina. Í upphafi verkefna er mikilvægt að samtalið við íbúa, landeigendur og samfélag eigi sér stað. Virkt upplýsingaflæði til samfélags um ferlið sjálft er mjög mikilvægt, þ.e. frá hugmynd að veruleika; Hverju er byrjað á, hvaða leyfum þarf að afla, hvaða rannsóknir þarf til, hvar getur almenningur haft bein afskipti af verkefni, hvar koma aðrir hagsmunaaðilar að verkefni o.fl. Gagnlegt er að útbúa samskiptaáætlun sem byggir meðal annars á því að hefja kynningarferli verkefnis áður en það fer lengra í rannsóknafasa og lögbundið ferli. Gott er að óska sérstaklega eftir samráðsáætlun frá framkvæmdaraðila sem fyrst svo sveitarfélagið sem og íbúar séu upplýstir. Að auki þarf að greina hverjir hagsmunaaðilar eru og hvaða áhrif hafa þeir á framkvæmdina. Þá þarf að gera greinarmun á hagsmunaaðilum, t.d. er „*nærsamfélagið*“ (ákveðin fjarlægð frá framkvæmdasvæði) annað en „*fjærsamfélagið*“ (ákveðin fjarlægð frá framkvæmdasvæði og á jaðri áhrifasvæðis) þótt allir séu innan sama sveitarfélagsins. Skilgreina þarf hversu stór hluti samfélagsins telst vera hluti af menginu sem verður fyrir áhrifum á einn eða annan hátt. Skilgreina þarf hvort ferðapjónusta sé hagsmunaaðili og ef svo er þá hvort það sé öll ferðapjónusta, ferðapjónusta í

sveitarfélagi eða í nærumhverfi. Oft þarf einnig að horfa til hagsmunaaðila sem eru ekki innan áhrifasvæðisins þar sem vindmyllur geta verið sýnilegar í þó nokkurri fjarlægð ef um er að ræða fremur flatt svæði.

3. Hagrænir þættir

Hagrænir kostir og gallar fyrir sveitarfélag og helstu hagsmunaaðila (íbúa í nærumhverfi) metnir. Hér er um að ræða orkusölu og kaup, tengingar við raforkukerfi, hugsanleg störf, fasteignagjöld og aðrar tekjur til sveitarfélags/landeiganda, nýting lands undir orkuvinnslu samhliða annarri nýtingu s.s. til beitar eða akuryrkju, útivistar og skemmtunar. Þar sem löggjöfin er ekki skýr hvað varðar fasteignagjöld vegna vindmylla, er lagt til að til bráðabirgða verði fasteignagjöld skilgreind sem gjöld af fasteign í samræmi við núverandi reglur og verði þá tekið til það flatarmál sem vindmylla nær yfir ásamt þeim mannvirkjum sem kunna að rísa vegna vindmylla, s.s. spennistöðvar og tengivirki. Önnur tillaga gæti verið að miða gjöldin við ákveðið uppsett afl. Þetta er útfærsla sem sveitarfélagið þarf að taka afstöðu til.

4. Innviðir og tæknileg atriði

Stærð vindmylla og aðrar lykil kennistærðir. Vegir, tengingar, aðstaða, rannsóknir á skipulagsstigi, skipulag framkvæmda, umferðarstjórnun, áhættugreining, umhverfissmál á framkvæmdatíma og að honum loknum.

Allir þessir þætti tengjast að einhverju leyti en til einföldunar og til að hægt sé að öðlast betri heildaryfirsýn er stuðst við þessa skiptingu.

Ákveðin viðmið og forsendur eru gróflega skilgreind fyrir flesta áhrifaþætt hér á undan. Viðmiðin og forsendurnar sem skilgreind eru hér geta nýst sem gott innlegg inn í þá umhverfis- og skipulagsvinnu sem fer fram á undirbúningsstigum verkefna og þá sérílagi við gerð aðalskipulags, deiliskipulags, umhverfismat áætlaða og mat á umhverfisáhrifum.

Tekið skal fram að útlistun þessi er ekki endilega tæmandi og byggir að mestu leyti á skoskum viðmiðum.

Örvirkjanir

Örvirkjanir eru að jafnaði með uppsett afl undir 100-200 kW þegar kemur að vatnsafl. Undir þennan flokk falla heimarafstöðvar, þ.e. rafstöðvar til einka nota. Þær eru, skv. lögum um mat á umhverfisáhrifum, tilkynningarskyldar til sveitarfélags og skal þar metið og ákveðið hvort virkjun skuli háð mati á umhverfisáhrifum. Bæjaryfirvöld telja að slíkar virkjanir kalli ekki á breytingu aðalskipulags ef um lítt sýnilega framkvæmd er að ræða, nema virkjun sé á viðkvæmu svæði eða verndarsvæði. Hljóðlitlar vindtúrbínur sem falla vel inn í umhverfið, eru einfaldar í uppsetningu og eru eingöngu ætlaðar til einkanota fyrir heimili, sumarbústaði eða bóndabýli falla vel að þeirri stefnu sveitarfélags um að stuðla að sjálfbærum lausnum og þá sérílagi í orkuframleiðslu. Sveitarfélagið tekur því jákvætt í virkjanir af þessu tagi.